

UZASADNIENIE

1. Cel projektu

Ustawa o doradztwie podatkowym z dnia 5 lipca 1996 r. (Dz.U. Nr 102, poz. 475 ze zm.) [dalej także: Ustawa] uchwalona blisko 22 lata temu była przedmiotem prac legislacyjnych przede wszystkim obok innych nowelizacji, które w większości przypadków w sposób pośredni wymuszały w niej zmiany. Ostatnie zmiany dotyczące stricte Ustawy miały miejsce w czerwcu 2010 roku jednak i one nie mogą być uznane za kompleksowe bowiem dotyczyły przede wszystkim kwestii związanych z przekazaniem Krajowej Radzie Doradców Podatkowych [dalej także: KRDP] kompetencji do prowadzenia rejestru podmiotów uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego oraz zmian dotyczących egzaminu na doradcę podatkowego.

W momencie uchwalania Ustawy zawód doradców podatkowych cechował się różnorodnością, która w dużej mierze dotyczyła jego członków. W miarę kształtowania się organów Krajowej Izby Doradców Podatkowych oraz rozwoju poczucia samorządności wśród doradców podatkowych wzrastały potrzeby rewizji obowiązującej ustawy.

Istotnym elementem przemawiającym za dogłębną analizą zapisów Ustawy jest kwestia związana z uznaniem zawodu doradcy podatkowego jako jednego z zawodów zaufania publicznego, a doradców podatkowych jako zobowiązanych do zachowania tajemnicy zawodowej. Doradcy podatkowi jako profesjonalni pełnomocnicy coraz częściej w ramach swojej praktyki wykonywania zawodu spotykają się z ograniczeniami wynikającymi przede wszystkim z Ustawy ale także innych ustaw, które to ograniczenia w żaden sposób nie są uzasadnione ani zapewnieniem praworządności, wykonywaniem innych zawodów regulowanych czy też nadmiernym zwiększeniem uprawnień doradców podatkowych kosztem innych zawodów bądź grup zawodowych. Są to przede wszystkim ograniczenia wynikające z niedostosowania Ustawy oraz niektórych innych ustaw do zmieniającego się prawa podatkowego, powstawania nowych instytucji, nowych

prerogatyw i kompetencji nadawanych urzędom oraz zmian na rynku usług doradczych, a także ogólnie pojętych zmian w sferze gospodarczej.

Zaproponowana przez KRDP nowelizacja ma na celu m. in. ukształtowanie zawodu doradcy podatkowego jako zawodu dostosowanego do potrzeb państwa, przedsiębiorców oraz obywateli – podatników.

Istotne znaczenie dla zaproponowanych zmian w Ustawie mają również zmieniające się proporcje w strukturach członkowskich samorządu. Obecnie większość doradców podatkowych, którzy są wpisywani na listę doradców podatkowych prowadzoną przez KRDP posiada wykształcenie wyższe prawnicze lub ekonomiczne. Doradcy podatkowy coraz częściej, słusznie są utożsamiani z zawodami prawniczymi, a istniejące obecnie ustawowe podobieństwa do zawodów adwokatów oraz radców prawnych oraz oczekiwania społeczeństwa co do profesjonalizmu doradców podatkowych stawiają wymóg rewizji obecnej treści Ustawy.

W obliczu zaproponowanych modyfikacji w zakresie uprawnień doradców podatkowych oraz form wykonywania zawodu, konieczne wydaje się również przeprowadzenie zmian dostępu do zawodu. Należy jednak zdecydowanie wskazać, że nowe przepisy w żaden sposób nie ograniczą dostępu do zawodu doradcy podatkowego, a jedynie zapewnią wyższy poziom kształcenia oraz kwalifikacji przyszłych doradców podatkowych. Obecnie kandydat na doradcę podatkowego po zdanych państwowym egzaminie odbywa sześciomiesięczną praktykę zawodową w wymiarze 8 godzin tygodniowo bądź przedstawia odpowiednie dokumenty zaświadczające jego co najmniej roczne zatrudnienie w podmiocie uprawnionym do wykonywania czynności doradztwa podatkowego w rozumieniu Ustawy. W obliczu częstych zmian w prawie podatkowym taka praktyka może okazać się niewystarczająca.

Zaproponowane regulacje polegają przede wszystkim na dostosowaniu etapu przygotowania do wykonywania zawodu oraz weryfikacji umiejętności do istniejących już uregulowań stosowanych w przypadku radców prawnych i adwokatów. Wprowadzenie dwuletniej aplikacji doradztwa podatkowego oraz zmiana formuły egzaminu na doradcę podatkowego ma na celu zwiększenie kwalifikacji zawodowych oraz lepsze przygotowanie przyszłych doradców

podatkowych do wykonywania zawodu. Natomiast zwiększenie uprawnień dla doradców podatkowych – w sferach gdzie są niekiedy jedynymi profesjonalnymi pełnomocnikami, których wykształcenie oraz praktyka pozwala podjąć czynności bez obawy o interes klienta - musi wiązać się ze zmianami w ich kształceniu.

Ostatnią grupą zmian w Ustawie są kwestie związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną oraz postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi przez organy Krajowej Izby Doradców Podatkowych. Nowe brzmienie tych przepisów jest przede wszystkim wynikiem zebranych doświadczeń ostatnich 16 lat działania samorządu zawodowego oraz ma na celu usprawnienie prowadzenia spraw dyscyplinarnych, a przede wszystkim zapewnienie lepszego wykonywania zawodu doradcy podatkowego poprzez dyscyplinowanie doradców podatkowych w zakresie ich obowiązków, w tym stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz posiadania obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego.

Zaproponowane zmiany zostały szeroko konsultowane ze środowiskiem doradców podatkowych, zarówno samorządem zawodowym, jak i doradcami podatkowymi, którzy mieli możliwość wypowiedzenia się co do poszczególnych propozycji.

Mając na uwadze kompleksowy charakter nowelizacji Ustawy, konieczne jest również wprowadzenie zmian do innych ustaw. Wynikają one wprost z projektu Ustawy i mają przede wszystkim charakter porządkowy, zaś dodanie nowych uprawnień dla doradców podatkowych implikuje i uzasadnia zaproponowane rozwiązania.

Projektowana regulacja nie wywołuje bezpośrednio skutków gospodarczych, wywoła natomiast pozytywne skutki społeczne w postaci polepszenia wizerunku zawodu doradcy podatkowego jako zawodu zaufania publicznego. Przyczyni się również do wzmocnienia zawodu doradcy podatkowego jako stojącego na straży prawidłowości rozliczeń podatkowych a przez to do zwiększenia dochodów budżetowych, co zaś jest oczekiwanym przez wszystkich kierunkiem nowelizacji.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

2. Przedmiot regulacji

a) przepisy ogólne:

Zmiany w art. 2 Ustawy dotyczą przede wszystkim zwiększenia zakresu czynności doradztwa podatkowego o sprawy związane z kwestią ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych. Propozycja nadania nowego brzmienia w art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy, oprócz wskazanych powyżej zmian, ma również na celu pozbycie się problemów natury interpretacyjnej przy określaniu zakresu czynności doradztwa podatkowego. Wprowadzenie do katalogu czynności doradztwa podatkowego dodatkowo innych danin publicznych nie powoduje zwiększenia uprawnień doradców podatkowych, a jedynie dostosowuje zakres pojęciowy do różnych aktów prawa podatkowego.

Zmiana w art. 2 ust. 1 pkt 4 Ustawy związana jest ze zmianą wprowadzaną w pkt 1 i wiąże się ściśle z możliwością reprezentowania przez doradców podatkowych swoich klientów także w sprawach ubezpieczeń społecznych przed sądami właściwymi dla tych spraw.

Kolejna zmiana zakresu czynności doradztwa podatkowego dotyczy wprowadzenia w art. 2 ust. 1 dodatkowego pkt 5 zgodnie, z którym czynności doradztwa podatkowego obejmują również kwalifikowaną, okresową weryfikację poprawności wywiązywania się przez podatników i płatników z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego wskazanych w art. 119zzk § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.) (kontrola doradcza).

Doradcy podatkowi będący specjalistami w dziedzinie podatków jako jedyni posiadają kompetencje do przeprowadzania kontroli doradczej na zlecenie podatników i płatników mającej na celu weryfikację spełnienia ciężących na nich obowiązków. Zaproponowana zmiana wiąże się z koniecznością dokonania zmian w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018 r.

poz. 800 ze zm.). W tym celu zasadne jest wprowadzenie nowego Działu IIIC, w którym określone zostały zasady przeprowadzania kontroli doradczej przez podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia. Kluczowe dla prawidłowości zrozumienia istoty kontroli doradczej jest wskazanie, że dotyczy ona obowiązków podatnika, wynikających z przepisów prawa podatkowego dotyczących:

- a) podatku dochodowego od osób prawnych;
- b) podatku dochodowego od osób fizycznych;
- c) podatku od towarów i usług;
- d) podatku akcyzowego;

oraz obowiązków płatnika, wynikających z przepisów dotyczących:

- a) podatku dochodowego od osób prawnych;
- b) podatku dochodowego od osób fizycznych;
- c) obliczenia składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, pobierania ich oraz przekazywania tych składek we właściwym terminie do odpowiedniego organu.

Okres, za który przeprowadzana będzie kontrola dotyczy w zależności od podatku rok podatkowy bądź rok kalendarzowy, a w przypadku składek rok kalendarzowy.

Przeprowadzenie kontroli doradczej kończy się sporządzeniem przez podmioty uprawnione do dokonywania kontroli doradczej sprawozdania z kontroli doradczej, która winna zawierać opinię w zakresie prawidłowości procedur podatnika lub płatnika mających zapewnić prawidłową realizację w badanym okresie obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego oraz realizacji przez podatnika lub płatnika obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

W przypadku stwierdzenia przez podmiot uprawniony do dokonywania kontroli doradczej nieprawidłowości w zakresie procedur bądź realizacji obowiązków podatkowych, podmiot kontrolujący oprócz sprawozdania przedstawia również raport rekomendacji.

Podatnikom oraz płatnikom, którzy zlecili przeprowadzenie kontroli doradczej, w związku z którą otrzymali sprawozdanie z kontroli bez raportu rekomendacji, przysługiwają będą w roku przeprowadzenia kontroli, do którego odnosi się to sprawozdanie lub w roku następnym uprawnienia określone w przepisach ustawy oraz przepisach odrębnych. Te same uprawnienia przysługiwają

będą podatnikom oraz płatnikom jeżeli w ciągu trzech miesięcy od otrzymania tego sprawozdania dokonali korekty wszystkich rozliczeń w zakresie wskazanym w raporcie rekomendacji, zaś wprowadzając jedynie częściowe korekty mogą liczyć na uprawnienia w ograniczonym zakresie.

Z uwagi na szeroki zakres proponowanych zmian konieczne jest aby, minister właściwy do spraw finansów publicznych określił w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Doradców Podatkowych, szczegółowe zasady przeprowadzenia kontroli doradczej przez podmioty uprawnione do dokonywania kontroli doradczej, w szczególności sposób przeprowadzania kontroli doradczej, określone kwotowo progi istotności oraz szczegółowe elementy sprawozdania z kontroli doradczej.

Następnie zmiany obejmują dodanie w art. 2 ust. 1 dodatkowego pkt 6 określającego uprawnienie do sporządzania i wnoszenia skarg konstytucyjnych oraz zażaleń na postanowienia o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a także reprezentowanie skarżącego w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawach wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy.

Należy podkreślić więc, że nowe uprawnienie dotyczyć będzie jedynie spraw należących do katalogu czynności doradztwa podatkowego. W obecnym stanie prawnym doradca podatkowy, który skutecznie reprezentuje swojego klienta przed wszystkimi instancjami, w przypadku konieczności sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej musi korzystać z usług adwokata bądź radcy prawnego. Prowadzi to do sytuacji kiedy jeden profesjonalny pełnomocnik (doradca podatkowy), zorientowany w sprawie, jest zmuszony powierzyć daną sprawę innemu (adwokatowi, radcy prawnemu), a niekiedy nawet prowadzić ją razem z nim, z czego wszelkie czynności przed Trybunałem Konstytucyjnym wykonuje adwokat lub radca prawny.

Powyzsza zmiana ściśle wiąże się z dwiema kolejnymi, gdzie w następnych punktach dodano możliwość reprezentowania w określonym zakresie w postępowaniach przed organami i sądami w sprawach określonych przepisami ustawy kodeks karny skarbowy oraz w postępowaniach przed sądami rejestrowymi zgodnie z ustawą o Krajowym Rejestrze Sądowym. W sprawach karnych skarbowych doradca podatkowy będzie mógł występować jako pełnomocnik posiłkowy, obok radcy prawnego lub adwokata.

Przekazanie doradcom podatkowym uprawnienia do profesjonalnej reprezentacji przed sądami powszechnymi – w wybranych zakresach przewidzianych w Ustawie – wiąże się ze zmianami w sposobie kształcenia przyszłych doradców podatkowych oraz ich egzaminowania. Doradcy podatkowi w toku postępowania kwalifikacyjnego będą musieli wykazać się znajomością m. in. przepisów postępowania cywilnego i karnego, niezbędną do działania w tego rodzaju sprawach.

Oczywistym jest również, że zawodowe wykonywanie czynności, o których mowa powyżej, zastrzeżone jest wyłącznie dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu Ustawy. Wprowadzenie takich uprawnień dla doradców stanowi modyfikację meritum ich działalności zawodowej, w związku z czym niezbędne jest rozbudowanie wymagań kwalifikacyjnych stawianych kandydatom do tego zawodu.

Następnie koniecznym okazało się zwiększenie katalogu podmiotów uprawnionych do wykonywania czynności doradztwa podatkowego, we wskazanym powyżej zakresie, o spółki komandytowe oraz komandytowo-akcyjne. W spółkach tych, aby mogły zostać uznane za podmioty uprawnione w rozumieniu Ustawy komplementariuszami winny być wyłącznie podmioty wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 (doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni) lub spółki określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne) oraz większość komandytariuszy stanowić muszą podmioty wymienione w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni) lub spółki określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne).

Zaproponowana zmiana ma na celu umożliwienie spółce komandytowej oraz komandytowo-akcyjnej wykonywania czynności doradztwa podatkowego jako podmioty uprawnione. Dodatkowo, wprowadzenie ograniczeń co do komplementariuszy i komandytariuszy prowadzi do uzyskania przez samorząd zawodowy lepszej kontroli nad tymi podmiotami w zakresie przewidzianym Ustawą. Dotychczasowa praktyka pokazuje, że w dużej mierze podmioty świadczące usługi doradztwa podatkowego w formie spółek komandytowych oraz komandytowo-akcyjnych, jako komandytariuszy posiadają osoby bądź podmioty nieposiadające jakichkolwiek uprawnień do wykonywania czynności doradztwa podatkowego.

Na tym gruncie zaznacza się istotna dysproporcja w stosunku do podmiotów wskazanych w art. 4 ust. 1 pkt 3 Ustawy. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne uprawnione do wykonywania czynności doradztwa podatkowego muszą spełnić określone w ustawie wymogi, gdzie większość członków zarządu muszą stanowić doradcy podatkowi, a jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, to jedna z nich musi być doradcą podatkowym, większość głosów w zgromadzeniu wspólników (akcjonariuszy) oraz w organach nadzoru przysługuje doradcom podatkowym, a w spółce akcyjnej wydawane są wyłącznie akcje imienne. Natomiast zbycie akcji lub udziałów albo ustanowienie na nich zastawu każdorazowo wymaga zezwolenia udzielonego przez zarząd spółki.

Tym samym zasadne jest aby spółki komandytowe oraz komandytowo-akcyjne, które chcą wykonywać czynności zastrzeżone w Ustawie dla podmiotów uprawnionych, spełniały wymagania przewidziane co najmniej na poziomie innych podmiotów uprawnionych.

Czuwanie przez samorząd zawodowy nad prawidłowym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego i sprawowanie pieczy nad należytym jego wykonywaniem w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, wymaga od Ustawy określenia konkretnych zasad, do których każdy winien się stosować, aby móc wykonywać czynności doradztwa podatkowego.

b) wpis na listę doradców podatkowych:

Następnie ustawa wprowadza zmianę, która polega na doprecyzowaniu, że na listę doradców podatkowych wpisuje się osobę fizyczną, posiada wyższe wykształcenie prawnicze lub ekonomiczne. Jest to ściśle związane z nowymi uprawnieniami jakie posiadają doradcy podatkowi, wprowadzeniem aplikacji doradztwa podatkowego oraz zmianami w formie przeprowadzania egzaminu na doradcę podatkowego. Obecnie większość doradców podatkowych, którzy są wpisywani na listę doradców podatkowych prowadzoną przez KRDP posiada wykształcenie wyższe prawnicze lub ekonomiczne.

Uznanie zawodu doradcy podatkowego jako zawodu zaufania publicznego musi wiązać się z prowadzeniem pewnego rygoru co do osób, które mogą

ubiegać się o wpisanie na listę doradców podatkowych. Zaproponowana zmiana obejmuje tak szeroką grupę zainteresowanych uzyskaniem tytułu doradcy podatkowego, że w żaden sposób nie powinna ona wpłynąć na ilość doradców podatkowych przyjmowanych do zawodu, a jedynie poprawić poziom ich kwalifikacji oraz jakość świadczonych usług.

Mając na uwadze wprowadzone zmiany w zakresie czynności doradztwa podatkowego konieczne jest, na wzór innych zawodów prawniczych, wprowadzenie dla kandydatów na doradców podatkowych, w zamian dotychczasowej praktyki, obowiązku odbycia dwuletniej aplikacji doradztwa podatkowego. Celem aplikacji doradztwa podatkowego jest przygotowanie aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu doradcy podatkowego, w szczególności wykształcenie umiejętności z zakresu zastępstwa procesowego, analizy podatkowej, sporządzania pism i opinii w zakresie obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami oraz przyswojenie zasad wykonywania zawodu.

Z kolei zmiana polegająca na skróceniu okresu do wystąpienia z wnioskiem o wpis na listę doradców podatkowych z 3 na 2 lata od złożenia egzaminu na doradcę podatkowego ma na celu utrzymanie odpowiedniego poziomu kwalifikacji osób rozpoczynających wykonywanie zawodu. Odbycie aplikacji oraz zdanie egzaminu powoduje, że osoba rozpoczynająca wykonywanie zawodu posiada najlepsze z możliwych kwalifikacje, które wykonując zawód pogłębia i doskonali. Okres 2 lat od zdania egzaminu jest wystraszający na ewentualne przerwy przed przystąpieniem do wykonywania zawodu, bez ryzyka utraty zdobytej wiedzy, ale przede wszystkim z uwagi na często zmieniające się przepisy prawa podatkowego.

Następnie wprowadza się wyłączenie od wymogu odbycia aplikacji doradcy podatkowego w stosunku do doktorów nauk prawnych i nauk ekonomicznych w zakresie prawa finansowego lub finansów uznając, że te osoby posiadają odpowiednią wiedzę i umiejętności równoważne tym, które można zdobyć podczas odbywania aplikacji doradztwa podatkowego.

Ponadto wyłączenie od wymogu odbycia aplikacji doradcy podatkowego dotyczy:

- osób, które przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione na

stanowisku referendarza sądowego, starszego referendarza sądowego, asystenta prokuratora, asystenta sędziego lub były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka i wykonywały zadania dotyczące analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych;

- osób, które po ukończeniu wyższych studiów przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu wykonywały na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej wymagające wiedzy w zakresie analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem usług przez doradcę podatkowego;

- osób, które po ukończeniu wyższych studiów przez okres co najmniej 4 lat w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu były zatrudnione w urzędach organów władzy publicznej i wykonywały wymagające wiedzy w zakresie analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych czynności bezpośrednio związane z zadaniami tych urzędów;

- osób, które zdały egzamin sędziowski, adwokacki, radcowski, prokuratorski, notarialny lub komorniczy;

- osób, które zajmują stanowisko radcy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedstawiony katalog wyłączeń jest tożsamy z obowiązującym wśród adwokatów i radców prawnych. Zasadne jest uznanie, że osoby, które wykonywały przez określony w ustawie czas czynności wymagające wiedzy w zakresie analizowania obowiązków podatkowych i celnych, egzekucji administracyjnej oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem usług przez doradcę podatkowego, posiadają odpowiednie kwalifikacje do tego aby przystąpić do egzaminu na doradcę podatkowego bez konieczności odbycia aplikacji zawodowej.

Dodatkowo wprowadza się zmianę polegającą na doprecyzowaniu momentu kiedy następuje wpis na listę doradców podatkowych oraz wskazanie okresu 6 miesięcy na złożenie ślubowania. Zmiana ma na celu wyeliminowanie luki prawnej, która dotychczas obowiązywała, w postaci okresu kiedy KRDP podjęła już decyzję o wpisie na listę doradców podatkowych ale kandydat nie złożył jeszcze ślubowania. Brak terminu na złożenie ślubowania może doprowadzić do skrajnych sytuacji kiedy kandydat na doradcę złoży ślubowanie w terminie kilku lat od odbycia aplikacji i zdania egzaminu. Upływ czasu może znacząco wpłynąć na jego wiedzę oraz posiadane kwalifikacje do wykonywania zawodu. Wprowadzenie okresu 6 miesięcy pozwoli na jednoznaczne wyeliminowanie takich przypadków.

c) egzamin na doradcę podatkowego:

Kolejną istotną zmianą mającą na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych doradców podatkowych oraz dalsze ich zbliżanie do zawodów prawniczych adwokatów i radców prawnych polega m. in. na zmianie formy egzaminu na doradcę podatkowego. Dotychczas obowiązująca forma egzaminu, polegająca na zdaniu części pisemnej w postaci testu oraz zdaniu egzaminu ustnego, gdzie w obu przypadkach Państwowa Komisja do spraw Doradztwa Podatkowego publikuje zadania egzaminacyjne nie daje pewności co do poziomu wiedzy kandydatów na doradców podatkowych.

Zaproponowana zmiana wprowadza egzamin składający się z trzech części, gdzie pierwsza z nich obejmuje test z wszystkich zakresów wskazanych w art. 20 ust. 1 Ustawy, w tym dodane części dotyczące postępowania cywilnego w zakresie mającym zastosowanie do postępowań w zakresie ubezpieczeń społecznych i postępowań przed sądami rejestrowymi oraz postępowania karnego w zakresie mającym zastosowanie w sprawach karnych skarbowych.

Druga część egzaminu na doradcę podatkowego obejmuje przygotowanie opinii podatkowej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu. Natomiast trzecia część obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu prawa administracyjnego, polegającego na przygotowaniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w przypadku uznania, że jest brak podstaw do ich

wniesienia, na sporządzeniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

Tak skonstruowany egzamin na doradcę podatkowego, podobnie jak to jest w przypadku radców prawnych i adwokatów, pozwala na stwierdzenie, że osoba, która uzyska pozytywny wynik ze wszystkich części egzaminu daje rękojmię do prawidłowego wykonywania zawodu doradcy podatkowego.

d) wykonywanie zawodu doradcy podatkowego oraz obowiązki i prawa doradcy podatkowego:

Dodatkowo w art. 27 wprowadza się możliwość wykonywania czynności doradztwa podatkowego na podstawie umowy cywilnoprawnej. Doradcy podatkowi podobnie jak radcowie prawni winni mieć możliwość zatrudnienia niepracowniczego (tj. na podstawie umowy cywilnoprawnej), które w znaczący sposób ułatwi wykonywanie zawodu, a przede wszystkim dostęp do doradców podatkowych w sytuacjach kiedy inne formy wykonywania zawodu mogą okazać się niemożliwe bądź niedopuszczalne.

Zasadniczą zmianą jest nadanie doradcom podatkowym ochrony prawnej, z której mogą korzystać podczas wykonywania swoich czynności zawodowych. Ochrona prawna polega bądź to na zwiększonej odpowiedzialności sprawcy w przypadku ataku na osobę chronioną, bądź też na przyznaniu chronionemu immunitetu, bądź formalnego – konieczności uzyskania zgody określonych organów na pociągnięcie do odpowiedzialności, aresztowanie czy zatrzymanie, bądź materialnego – wyłączenia powszechnej odpowiedzialności karnej w zakresie określonych czynów i pozostawienie ich w zakresie kognicji organów dyscyplinarnych.

Ponadto doradcy podatkowi jako profesjonalni pełnomocnicy wykonujący zawód zaufania publicznego zostają także zobowiązani do używania stroju urzędowego doradców podatkowych podczas udziału w rozprawach sądowych. Strój urzędowy ma na celu, aby doradcy podatkowi jako grupa zawodowa byli rozpoznawani podczas wykonywania swoich czynności zawodowych. Dodatkowo wprowadzenie stroju urzędowego znacząco przyczyni się do integracji środowiska doradców podatkowych oraz zmiany sposobu ich postrzegania przez społeczeństwo, jako zawodu zaufania publicznego.

e) samorząd doradców podatkowych:

W zakresie zadań KRDP jako organu Krajowej Izby Doradców Podatkowych zmiany polegają na dodaniu kilku uprawnień niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania prawa podatkowego. Krajowa Izba Doradców Podatkowych jako samorząd zawodowy zrzeszający specjalistów z różnych dziedzin prawa podatkowego winien posiadać ustawowe kompetencje do opiniowania aktów prawa podatkowego, ale również do kierowania różnego rodzaju wystąpień do organów i instytucji państwowych w zakresie dotyczącym aktów prawa podatkowego. Konieczne zatem wydaje się umożliwienie KRDP, w zakresie dotyczącym aktów prawa podatkowego, występowanie do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji RP oraz występowanie z wnioskami do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, z zakresu prawa podatkowego, budzących wątpliwości w praktyce lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie.

Ponadto KRDP winna posiadać możliwość występowania do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących prawa podatkowego oraz występowania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o wydanie interpretacji ogólnej, o której mowa w art. 14a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Przedstawione powyżej dodatkowe kompetencje w żaden sposób nie naruszają istniejącego obecnie porządku prawnego oraz uprawnień innych podmiotów.

f) odpowiedzialność dyscyplinarna:

Zmiany w ustawie o doradztwie podatkowym w zakresie postępowań dyscyplinarnych mają na celu uporządkowanie struktury organów ścigania (rzecznika) poprzez wprowadzenie instytucji Krajowego i Regionalnego Rzecznika Dyscyplinarnego oraz ich Zastępców.

Uregulowanie kwestii wyborów sędziów dyscyplinarnych sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przez Zgromadzenia Regionalnego Oddziału

Izby zwoływanego przed Krajowym Zjazdem ma na celu usunięcie występującego w chwili obecnej długiego okresu bez możliwości orzekania przez sąd pierwszej instancji z uwagi na wygaśnięcie kadencji w przededniu Krajowego Zjazdu oraz ukonstytuowaniem się sądu pierwszej instancji po wyborach sędziów w poszczególnych oddziałach i wyborze Przewodniczącego – na podstawie doświadczeń z poprzednich kadencji wynika, że takie przerwy mogły trwać nawet do 6 miesięcy co znacząco opóźniało prowadzenie postępowań.

Zmiany dotyczą również rozszerzenia katalogu kar dyscyplinarnych – dotychczasowe doświadczenia zarówno wśród rzeczników dyscyplinarnych, jak i wśród sędziów dyscyplinarnych wskazują, na zbyt wąski zakres dostępnych kar. Proponuje się również dodanie zasad wymierzania kar łącznych. Ponadto proponuje się dodanie zapisów dotyczących kosztów postępowania i umożliwienie obciążenia obwinionych kosztami prowadzonych postępowań.

Zmiany obejmują również wprowadzenie zapisu dotyczącego odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu karnego – przede wszystkim w celu wykluczenia wątpliwości związanych ze stosowaniem przepisów dyscyplinarnych oraz umożliwieniem zastosowania np. instytucji warunkowego umorzenia postępowania.

Ponadto istotną zmianą jest uregulowanie kwestii związanych z przedawnieniem ścigania oraz przedawnieniem karalności. W dotychczasowych zapisach ustawy brak jest zapisu o przedawnieniu karalności co może rodzić wątpliwości natury konstytucyjnej co do okresu, w którym możliwe jest ukaranie obwinionego. Z kolei zapisy dotyczące przedawnienia ścigania rodziły wątpliwości interpretacyjne związane przykładowo z momentem ujawnienia czynu oraz momentem zawiadomienia organu ścigania (rzecznika) – proponowany zapis ma na celu usunięcie tych wątpliwości i uproszczenie zasad w tym zakresie.